

Park pre všetkých Petržalčanov

Škôlku v Slnecniciach samospráva vyriešila, verejná škola a park budú väčší problém.

strana 6

Ako vznikli znamenia v Sade Janka Kráľa?

Stretili sme sa s tvorcom zverokruhu, akademickým sochárom Rastislavom Mikláňkom.

Mesto mu dá k 80. narodeninám pekný darček. Jeho diela vrátane vstupnej plastiky sa chystá obnoviť.

strana 8

Nežiaduci bufet na sídlisku Kopčany

Petržalskí poslanci sa ani nepokúsili v diskusii na zastupiteľstve zdôvodniť, prečo mu odmietajú predĺžiť nájom.

strana 10

Aj fitness stroje sa dajú požičať

Ak si nie ste istí, či vás cvičenie doma bude baviť, vyskúšajte ojedinelú službu, ktorá funguje v Ovsišti.

strana 15

Na oázu nerezidentov uprostred vyčistených Dvorov zabudli

PAAS na Dvoroch 4 sa rozbehol. Vidíte to aj podľa žltých lístočkov prilepených na sklách mnohých áut. Avšak rovno uprostred zóny - priamo na Mánesovom námestí, mimo bielych boxov, stáli prvý týždeň PAAS spokojne a beztriestne dve desiatky áut. Tak ako roky predtým. „Tým oznam o porušení pravidiel nedáte?“ pýtam sa kontrolóra. „Nie, tu nám to nepatrí,“ reaguje.

Zastavujem parkovacieho asistenta. Hovorí mi to isté. „Tu nekontrolujeme, asi je to súkromné,“ hovorí a ukazuje mi svoju aplikáciu. Vlastníkom pozemku je hlavné mesto. Na magistráte sme sa pýtali, či ho má niekto prenajatý. Do našej uzávierky nereagovali. Budovu pred námestím vlastní TPD. „Priestor pred budovou starého TPD sme nikdy nevlastnili a nikdy nebolo ani vedené ako parkovanie. Je to námestie t.j. chodník,“ reagoval Ondrej Majtán z EURONICS TPD.

Na tomto mieste prvý týždeň spustenia PAAS spokojne parkoval celý deň aj noc ktokoľvek. Na zdôvodnenie sme sa pýtali Mestskej polície. „Ďakujeme za zaslanie podnetu. Pre-

bral si ho pán Bánovec z Mestského parkovacieho systému a inštruoval parkovacie asistentov,“ reagoval Peter Borko z oddelenia komunikácie Mestskej polície s tým, že bude čakať na spätnú väzbu, či tam došlo k upozorneniu vodičov.

Čistejšie ulice a chodníky

Na Dvory som sa vybrala so svojou bonusovou kartou. Som z tých šťastných, ktorých systém PAAS prijal hneď. V priebehu pár hodín som bola zaregistrovaná, zaplatila za kartu, stiahla aplikáciu bmove, na parkovišku do nej zadala kód 5001, prebehla platba 0 eur, dostala potvrdenku mejlom a vykročila do ulíc.

Mánesovo námestie bolo aj týždeň po spustení PAAS okupované autami.

Veľa ľudí takéto šťastie nemá. Majú totiž rôzne špecifické situácie. Aj preto spustenie celomestskej parkovacej politiky sprevádza kritika a v kancelárii PAAS na Muchovom námestí prevláda nervozita. Niektorí nechápu, prečo jeden človek môže mať na seba registrované len jedno auto. „Fakt musím to druhé, na ktorom sa vozí moja priateľka, prepísať na ňu? Hoci by som rád zaplatil 150 eur...“ Ďalší píše: „Len tri parkomaty pre celé Dvory. A dá sa v nich platiť len kartou!“ Jedni kritizujú, že musíte byť kráľ google, aby ste vedeli, či ste v zóne, aký je na ulici kód a zorientovali sa v appke. „Vie mi niekto objasniť, ako v aplikácii nastavím napríklad teraz parkovanie od polnoci, keď od 18h do polnoci je to pre nerezidenta zadarmo...?“ Druhí naopak kritizujú, že tých tabúl je toľko, že je výsmech hovoriť o boji s vizuálnym smogom. „Žiadosť mi zamietli pre neplatnú STK, ktorá je podľa zákona platná ešte tri mesiace...“ „V jednej časti Petržalky platia úplne iné pravidlá ako na zvyšku.“

Pokračovanie na strane 4 ➤

Slovo šéfredaktorky

Rozdelená Petržalka

PAAS rozdelil Petržalku na Dvory 4 a zvyšok. Na Dvoroch 4 parkujú nerezidenti od 18h večer do polnoci bezplatne a bez potreby registrácie, vo zvyšku v modrých boxoch nemôžu stať v noci vôbec. V zóne Dvory dostane aj rezident upozornenie, ak parkuje na neoznačenom chodníku, vo zvyšku Petržalky takto parkovať môžu aj nerezidenti, minimálne do marca a zrejme aj po ňom. Máme chaos v tom – kto, kde a kedy. A rozčulujeme sa.

Faktom však je, že poriadok v parkovaní potrebujeme. Už petržalský parkovací systém ťažko rezidentom. Navyše sa vyhol vyšpičkovým emóciám, a to aj preto, že je pre Petržalčanov bezplatný. Mesto, naopak, žiada poplatok hneď od začiatku. V prvých dňoch rozdával len upozornenia, aktuálne už plánuje aj pokuty. A to ľudia stále nemajú doriešené desiatky svojich špecifických situácií, ktoré treba vybavovať osobne a zložito.

Na druhej strane okamžité spoplatnenie prinieslo aj pozitívny efekt. „Kam zmizli všetky tie autá, ktoré parkovali kade-tade na Dvoroch?“ pýta sa jedna z rezidentiek. Dvory sú čistejšie. Je to vidno na prvý pohľad.

Že sa so spustením PAAS objavujú nedostatky? Áno, ale kto sa narodil dokonalý? Nenadávať do vetra, upozorňujte na chyby konkrétne mesto. Komunikačných kanálov má dosť. A reflektuje. Ak vytrvá v dôslednej kontrole (možno aj nerezidentov po polnoci), PAAS oceníte.

Ingrid Jarunková

V roku 2022 spláca Petržalka dlh škôlkam a školám

Petržalka bude v tomto roku hospodáriť s rozpočtom viac ako 54 miliónov eur. Nové investície sú vo výške 5 030 191 eur. Viacero projektov sa však v minulom roku nestihlo zrealizovať a presúvajú sa na rok 2022.

Z kapacitných dôvodov sa nestihla zrealizovať oprava kanalizácie ZŠ Nobelovo námestie. Presúva sa rekonštrukcia miestnej knižnice na Vavilovovej, rovnako ako obnova a realizácia detských ihrísk. „V roku 2021 sa zabezpečila dotácia na vybudovanie ihriska na Šintavskej a v roku 2019 na Pečnianskej. Tieto sa v rokoch 2021 nepodarilo vyčerpať a je potrebné ich čerpanie presunúť do roku 2022. Okrem toho sa v roku 2021 nepodarilo zrealizovať ihrisko na Haanovej a Gessayovej,“ píše sa v návrhu úpravy rozpočtu. Hlavný dôvod sú nedostatočné dodávateľské kapacity v COVID období. Na tento rok sa presunula aj výmena rozvodov na Medvedovej 21. „Budeme pokračovať v obnove domu, konkrétne bytov,“ hovorí poslanec Miroslav Dragun, ktorý sa v tejto veci aktivizuje.

Sto eur pre novorodencov

Pre deti narodené od januára tohto roka už môžete požiadať mestskú časť o príspevok. Možnosť máte najskôr 28. deň po narodení, najneskôr do dovŕšenia prvého roka veku dieťaťa.

Novorodenec musí mať v čase podania žiadosti o príspevok trvalý pobyt v Petržalke. Rovnako aj matka, a to najmenej tri mesiace ku dňu narodenia dieťaťa. Dieťa zároveň nemôže byť po pôrode zverené do náhradnej starostlivosti. Takisto platí, že ak sa rodičom narodila súčasne dve a viac detí, jednorazový finančný príspevok sa poskytne pre každé dieťa.

O príspevok môže v mene

matky dieťaťa požiadať aj jeho otec, ktorý musí predložiť svoj platný občiansky preukaz a tiež platný občiansky preukaz matky. Pri otcovi sa trvalý pobyt do úvahy neberie. Žiadatelia o príspevok sú povinní vyplniť predpísané tlačivo dostupné na webovej stránke mestskej časti alebo si ho môžu prevziať priamo na oddelení matriky. Žiadosť je následne potrebné doručiť

Na rok 2022 sa presúva aj projektová dokumentácia pre rekonštrukciu trhoviska Mlynarovičova, realizácia pitných fontánok a polievacích vodovodov, rekonštrukcia a vybavenie odborných učební a kamerový systém.

Prioritou starostu Jána Hrčku je vytváranie nových miest pre škôlkarov vo verejných materských školách, čo sa mu aj darí. V polovici januára pribudli ďalšie štyri triedy pre 84 detí na Turnianskej 10. Tento rok chcú zvýšiť kapacity na MŠ Fedinova a plánujú sa prestavby školníckych bytov na triedy na Pifľovej, Bohrovej, Ševčenkovej, Bzovíckej a Jankolovej. Nová škôlka bude v Slnecničiach a na MŠ Hrobákovu sa vypracúva projektová dokumentácia. „Našou ambíciou je dosiahnuť, aby od septembra 2022 boli prijaté všetky deti staršie ako tri roky,“ tvrdí starosta o svojej prioritě. Tento rok samospráva investuje do škôlok, vrátane rekonštrukcií toaliet, kuchýň či bezbariérových vstupov až 2,1 milióna eur.

Na budovanie športovísk je vyčlenených 567 000 eur. „Financie pôjdu na tri atletické ovály v rámci areálov základných škôl,“ hovorí Miroslav Dragun, medzi ktorého priority patrí rozvoj športu v Petržalke. „A to bežeckú dráhu na Turnianskej, a Lachovej, nové multifunkčné ihrisko v areáli

jednej zo ZŠ či modernizáciu telocvičňu.“

Investície do opráv chodníkov sú len 100-tisíc, avšak bežné výdavky na obnovu komunikácií sú vyše pol milióna eur. V roku 2022 sa plánuje aj oprava schodiska vedúceho na terasu Fedinova 2 a Beňadická 5, a väčší úsek terasy schválený komisiou investičných činností.

Električka žiada trpezlivosť

Druhou prioritou starostu je otázka parkovania. V Petržalke popri mestskej PAAS stále funguje petržalský parkovací systém. „V rámci riešenia dlhodobého problému s nedostatkom parkovacích miest bude našim cieľom zbaviť Petržalku nepojazdných vozidiel,“ vyjadril sa Ján Hrčka pre Bratislavské noviny na tému výziev roka 2022. Na tento účel si samospráva prenajala doteraz takmer nevyužitý areál na Kočánkovej ulici 1, ktorý slúži ako dočasné odstavné parkovisko pre vraky. „Rok 2022 sa bude niesť aj v znamení predĺženia električkovej trate na koniec Petržalky pod hlavičkou hlavného mesta. Výstavba si bude vyžadovať veľkú dávku trpezlivosti od obyvateľov z dôvodu viacerých dopravných obmedzení,“ dodal s tým, že ak vydržíme, budeme sa tešiť z výhod, ktoré predĺženie trate prinesie. (in, ac)

foto: MČ Petržalka

TRIV
BYTY • KANCELARIE • TREZORY • KLVÁRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

PETRŽALSKÉ NOVINY
čítajte aj na webe
www.bratislavkenoviny.sk

Rok 2021 na petržalskej matrike

Vyššia úmrtnosť

■ Za rok 2021 eviduje rodná matrika 2914 detí narodených v nemocnici na Antolskej, z ktorých 1480 bolo chlapcov a 1434 dievčat. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to o 163 detí menej. „Nie všetky deti však žijú v Petržalke,“ upozorňuje vedúca miestnej matriky Ilona Kraic. „Na trvalý pobyt bolo prihlásených 1274 detí narodených v roku 2021,“ dodáva.

■ Medzi najčastejšie používanými dievčenskými menami dominovali Ema, Sofia, Mia, Linda, Nela, Lilien či Eliška. V prípade chlapcov išlo o tradičnejšie mená ako Jakub, Samuel, Dávid, Maxim, Matúš, Lukáš alebo Patrik.

■ Niektorí rodičia si pre bábätká vybrali vskutku nezvyčajné, priam exotické mená ako Liam, Gaston, Timon, Nátán, Damian alebo Luna, Berenika, Tamia, Alessia, Leonie či Milla.

■ V porovnaní s rokom 2020 vzrástla úmrtnosť. V roku 2021 zomrelo v Petržalke 1223 obyvateľov, pričom rady zosnulých tvorili z väčšej časti muži.

Takmer tri stovky sobášov

■ Za rok 2021 oddali petržalské matrikárky a poslanci 273 párov. Väčšina uprednostnila úradný sobáš v obradných sieňach alebo na obľúbených exteriérových miestach Petržalky, akými sú Sad Janka Kráľa či reštaurácie na nábreží Dunaja. Sobášilo sa aj cirkevne, a to v 31 prípadoch. Sobáš s cudzincom malo 28 snúbencov.

■ V prípade, že majú páry s trvalým pobytom v Petržalke záujem o sobáš mimo mestskej časti, musia o to požiadať svoju matriku. „Celkovo sme vyhotovili 131 povolení na uzavretie manželstva mimo územia Petržalky. Sú to v pod-

state sobáše, o ktoré sme v minulom roku prišli, lebo páry si vybrali inú, atraktívnejšiu destináciu na sobáš, čo im nezalievam, no určitým spôsobom ma to mrzí,“ prezrádza vedúca matriky a ohlasovne pobytov, ktorá chce do budúcnosti rozšíriť a zatraktívniť možnosti sobášov v mestskej časti.

■ Prijemným oživením boli dve zlaté svadby, na ktorých si páry obnovili svoje manželské sľuby po 50 rokoch spolunažvania.

■ K rozvodu prišlo u 63 manželstiev párov.

Zvýšený záujem o trvalý pobyt

■ Na nahlásenie trvalého alebo prechodného pobytu do Petržalky slúži miestna ohlasovňa pobytov. V roku 2020 si cez ňu trvalý pobyt nahlásilo 3300 ľudí, v roku 2021 až 3604 a k prechodnému pobytu 360 občanov Slovenska. (mh)

Nové poslankyne

Dlhoročných miestnych poslancov Juraja Kríža a Olivera Kríža nahradia Eva Surovková a Katarína Sklenková. Sľuby zložia na februárovom zastupiteľstve.

Poslanci Juraj Kríž a Oliver Kríž oznámili, že v decembri 2021 dobrovoľne ukončujú svoje dlhoročné pôsobenie na pozícií miestnych poslancov. Miesto Juraja Kríža obsadí Eva Surovková, ktorá bude v Petržalke zastupovať volebný obvod č. 2, Olivera Kríža nahradí Katarína Sklenková za volebný obvod č. 6.

Oliver Kríž pôsobil ako petržalský poslanec 19 rokov, len o niečo menej ako bratislavský mestský poslanec. Juraj Kríž plnil funkciu komunálneho politika takmer 15 rokov.

„Politiku vnímam ako vážnu vec. Aj tú komunálnu. Boli ste zvolení občanmi, aby ste niečo pre svoju mestskú časť a mesto naozaj urobili – zlepšili, zveľadili, skrášlili. Bohužiaľ, dnešná komunálna politika sa stala arénou rôznych aktivistov a fantástov, ktorých ciele sú nerealizovateľné a nástroje pochybné. Som z toho navený aj demotivovaný. Preto som sa rozhodol vziať svojho mandátu,“ povedal Oliver Kríž. (mh, pn)

info@easyvet.sk
0903655648

ORDINAČNÁ DOBA:

PO-PI 08:00 - 19:00
SO 09:00 - 14:00
NE 09:00 - 12:00

- skvelý tím odborníkov
- kvalitné zariadenia
- férové ceny
- príjemné prostredie
- zvierací salón

Mánesovo námestie 7 (vchod z Farského ulice)

▲ Rovno do zákazu vjazdu. Nie všetci si všimli nové jednosmerky.

▲ Čistá Jungmannova. Človek tu môže konečne ísť po chodníku. Doteraz na nich parkovali autá.

► Pokračovanie zo strany 1
Už mám registrované auto v Petržalke, tak nechápem, prečo sa mám znova niekde registrovať. Prečo mesto neprevzalo petržalský systém, ktorý bol funkčný?" pýta sa ďalší.

Áno, pôvodná myšlienka bola, že Petržalka rozbehne parkovací systém, ktorý preberie mesto. Nestalo sa tak. Mesto sa rozhodlo pre svoj vlastný a ten je značne odlišný od toho petržalského. Aj to prispelo k aktuálnemu chaosu.

Volajú nám do redakcie, že sa im nedarí registrovať, skúšajú sa dovolať na infolinku, bez úspechu. Volám

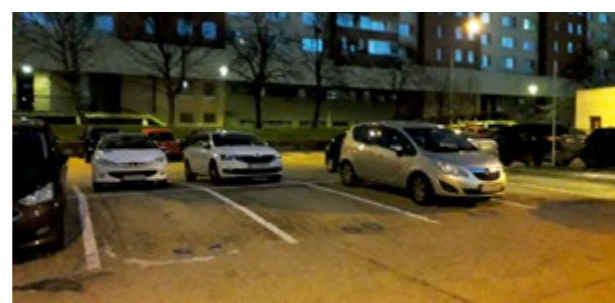
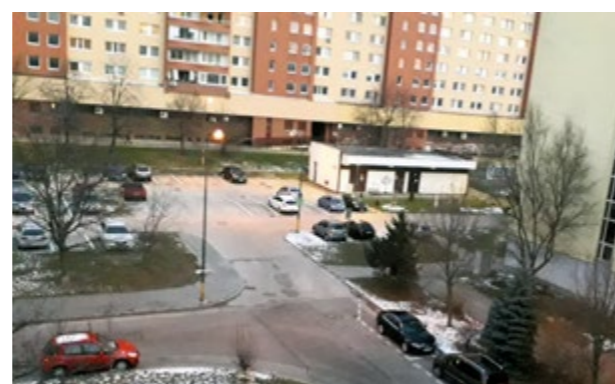
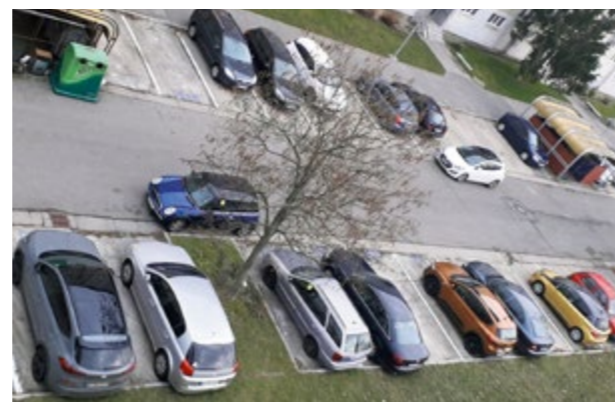
preto na infolinku 0800 222 888 aj ja a dávam im za pravdu. Po 15 minútach hudby to vzdávam.

Kritiky je veľa, spustenie PAAS sprevádza zúfalý dopyt po informáciách, faktom však je, že ulice aktuálne vyzerajú lepšie. „Od zavedenia petržalskej parkovacej politiky sme nemali veľký problém, ale teraz je to naozaj lepšie. Super je, že autá z chodníkov sú preč,“ hovorí obyvateľka Vavilovovej a dodáva, že na ich veľkom parkovisku, kde sa plánoval parkovací dom, našla po siedmej večer voľných šesť miest, čo sa predtým stávalo len výnimočne.

Zájdeme pred škôlku Brilliant Stars. Bolo „dobrým“

zvykom rodičov vojsť do zákazu vjazdu, aby malo dieťa do súkromnej škôlky len na skok. O tretej poobede prichádzajú rodičia väčšinou na veľkých SUV. Ani jedno nevojde do zákazu, všetky zaparkujú disciplinovane na parkovisku.

Prechádzam cez Jungmannovu, ktorej časť sa zjednosmernila a mám pocit, že som ju nikdy nevidela takú voľnú. Je uprataná. Iste, nájde sa tu zopár zblúdencov, ktorí zo zvyku vojdú do jednosmerky, ďalší, čo parkujú v zákrute na parkovisku, ale ulica je iná, krajšia. Pobaví ma pohľad na auto, ktoré má za stieračom už tri lístky rôznych farieb. Nadšená volám kamarátke, čo tam býva. „Par-

▲ Na tejto časti Vavilovovej vždy večer parkuje v stredovom páse zopár aut, hoci veľké parkovisko, na ktorom mal byť parkovací dom, má kopec voľných miest. Akoby boli ľudia leniví prejsť pešo pár desiatok metrov k svojmu vchodu.

„Lístočkový“ rekordér

Na parkovisku v zákrute, na zeleni ani na neoznačenom chodníku sa už v zóne parkovanie netoleruje.

kuje sa ti lepšie?“ pýtam sa jej. „Cez deň sa to vždy nejak dalo, skôr večer bol problém a ten mám stále,“ schladí ma. Áno, Petržalčania majú problém zaparkovať doma najmä večer a v noci. Preto ma prekvapilo, že po spustení PAAS na Dvoroch 4 parkuje nerezident po 18. hodine (do polnoci) bezplatne a nemusí sa ani nikde registrovať. Situáciu to rieši minimálne návštevám.

Nerezidenti po 18h bezplatne

V Petržalke, s výnimkou Dvorov 4, naďalej platí, že nerezident môže v pracovných dňoch od 7h do 18h a počas víkendov parkovať bezplatne, ak sa zaregistruje v aplikácii URBI. Petržalka kontroluje denné parkovanie len na 10-15 vybraných parkoviskách, kde je celodenný problém s parkovaním, inak sa zameriavajú výhradne na nočné parkovanie, pretože to je hlavný problém sídliska.

Na Dvoroch 4 je to inak. Spoplatnený je čas od polnoci do 18h jedným eurom

na hodinu. Nerezidenti po šiestej večer parkujú bezplatne a nemusia sa vtedy ani nikam registrovať, informovala nás hovorkyňa magistrátu Katarína Rajčanová. Petržalka nerezidentov registrovala aj preto, aby mala prehľad o tom, koľko ich kde parkuje. Mesto tvrdí, že časy v zónach je pripravené upraviť, ak vznikne potreba, ale informáciu o tom, koľko nerezidentov večer po šiestej na Dvoroch 4 zaparkuje, k tomu zjavne nepotrebuje.

Aby nerezidenti bezplatné parkovanie od 18h do polnoci nezneužívali, budú chodiť kontroly tesne po polnoci ale-

bo nadránom? Uvidíme. Ešte je priskoro hodnotiť funkčnosť PAAS. Starosta Petržalky Ján Hrčka vyzval na trpezlivosť voči novým riešeniam. Ak sa po troch mesiacoch osvedčia, PAAS by sa mal rozšíriť na Dvory 5 a 6 a Bosákovu – Šustekovu. Ak nie, toto je reakcia starostu z jeho facebookového profilu: „Ak sa

magistrátu výhody celomestského parkovania v dohľadnej dobe nepodarí ukázať v praxi, určite sa budeme s kolegami z úradu snažiť využiť všetky dostupné prostriedky, aby sa PAAS ďalej nerozširoval a aby sa Dvory 4 vrátili späť do nášho petržalského projektu parkovania.“ (in) foto: in, ac, Marian Dekan

Petržalský parkovací systém ide ďalej

Starosta Ján Hrčka v online diskusii s obyvateľmi informoval, že rokovania so supermarketmi vo veci umožnenia parkovania v noci na ich parkoviskách napredujú, s niektorými má pred-

bežné dohody, s niektorými finálne. „Dôležité je technické zabezpečenie, ako to kontrolovať, aby sa to nezneužívalo, to je momentálne na strane mestskej časti obstarávané,“ povedal. Od

februára, marca by mali byť k dispozícii prvé parkoviská s rampami. Postupne má ambíciu každý mesiac pripojiť do systému aspoň jedno. V Petržalke je 3-4-tisíc miest, ktoré sú v noci nevyužitú.

(Ne)parkovanie na chodníkoch je (ne)reálne

Podľa novely zákona o cestnej premávke má byť od 1. marca zakázané parkovanie na chodníkoch. V Petržalke tak parkuje 1500-2000 aut. „Dvadsať rokov sa tento problém neriešil, ak si niekto myslí, že autá z chodníkov zrazu zmiznú, tak je optimista. Alebo to, že začne dávať pokuty 2000 vozidlám vyrieši problém? Nevylieši,“

skonštatoval starosta Ján Hrčka na margo ďalšieho pravidla, ktoré sa nebude dodržiavať.

Samospráva chce, aby boli pokutované autá na chodníkoch tam, kde by stáť nemuseli. Napríklad na Budatínskej, kde sa súkromné parkovisko zmenilo na verejné, ale ľudia aj tak parkujú na chodníkoch a parkovisko je poloprázdne.

Označiť značkami chodníky, kde parkovanie bude umožnené, však podľa Jána Hrčku do marca reálne nie je. Logické by bolo prechodné obdobie aspoň 1-1,5 roka. Na každý úsek je totiž potrebné pripraviť a odsúhlasiť projekt organizácie dopravy, až potom osadiť značky. Do marca je to nereálne.

D11d- Parkovisko (státie na chodníku kolmé alebo šikmé)

D11e- Parkovisko (státie na chodníku pozdĺžne)

D11f- Parkovisko (čiastočné státie na chodníku kolmé alebo šikmé)

D11g- Parkovisko (čiastočné státie na chodníku pozdĺžne)

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE
oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
OŠETRÍME KAŽDÉHO, KTO NÁM ZAVOLÁ
0905662407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

VOLITA SERVIS

Novoročné ZĽAVY
na servis okien a dverí
+ Servisná obhliadka ZADARMO

Ušetríte stovky eur na kúrení
Zabráňte vypadnutiu
Predĺžite životnosť niekoľkonásobne

+421 911 078 833
www.volitaservis.sk

Škôlku v Slnčniciach samospráva vyriešila, verejná škola a park pre všetkých bude väčší problém

Samospráva sa chystá kúpiť v Slnčniciach budovu, v ktorej zriadi „svoju“ škôlku. Verejná škola, o ktorej aktuálne začína rokovať, však bude zrejme väčší problém. Rovnako ako centrálny park vo Viladomoch, ktorý developer chce zveriť mestskej časti. Pre tú je to však priveľké sústo.

Dvackrát väčšia ako bežné školy

Už dlhšie je známe, že mestská časť chce, aby bola škola v Slnčniciach, alebo aspoň jej časť, verejná. Vo februári 2020 dostal developer po dva a pol roku čakania kladné záväzné stanovisko mesta projekt školy. V októbri 2021 získal územné rozhodnutie. Nasledovať bude žiadosť o stavebné povolenie, samotná výstavba a kolaudácia.

Starosta Ján Hrčka v online diskusií informoval, že v januári začínajú rokovania o škole a úlohou samosprávy bude aj zohnať zdroje financovania, pretože pôjde o sumu desať a viac miliónov eur.

Zrejme vám teraz napadne, prečo v novovybudovanej štvrti nemá dostať mestská časť priestory pre školu automaticky grátis. Odpoveďou je poplatok za rozvoj. Kým nebol schválený, bolo nutné komplikovane lobovať a vyjednávať zo strany samosprávy za súvisiace investície do verejného sektora. Aktuálne má poplatok (Cresco bude najväčším prispievateľom

v Petržalke, ide o milióny eur. pozn. red.) v rukách samospráva. Tá rozhoduje, čo a kde zaň zafinancuje, malo by ísť najmä o verejnú infraštruktúru v danej lokalite. (Z týchto peňazí sa preto logicky financuje aj budova materskej školy na Fialovej ulici.)

„Rokovania s mestskou časťou Petržalka o vytvorení základnej školy v Slnčniciach prebiehajú už niekoľko rokov,“ hovorí Ján Krnáč, výkonný riaditeľ CRESCO REAL ESTATE. „Avšak do dnešného dňa sme od kompetentných nedostali konkrétne zadanie. Akonáhle budeme poznať potreby mestskej časti, vieme im projekt prispôsobiť. Aktuálne je pre zámer školy vydané právoplatné územné rozhodnutie. Ďalším, nevyhnutným krokom je spresnenie modelu prevádzkovania a financovania školy. Po vyjasnení týchto skutočností sme pripravení zahájiť práce na projektoch pre stavebné povolenie.“

Pod konkrétnym zadaním má na mysli podobný lokalitný program (teda koľko potrebuje tried, ako by sa stavba mala fázovať...), aký de-

▲ Predaj budovy budúcej verejnej škôlky je tesne pred podpisom zmluvy.

▲ Budúca škola v Slnčniciach zahŕňa tri školy - materskú, základnú aj strednú - v jednom priestore.

perovi zadala súkromná škola Felix. Tá má o školu v Slnčniciach takisto záujem. Developer oslovila už v roku 2017. Spolu dali vypracovať niekoľko štúdií, potrebnú dokumentáciu aj samotný projekt školy. Škola sa preto dizajnovala podľa ich predstáv s tým, že má slúžiť pre deti z celej Bratislavy. Ide o združenú - materskú, základnú aj strednú školu, ktorá bude dvakrát väčšia ako bežné školy v Petržalke - ide totiž o tri školy v jednom priestore. Rokovania budú teda zaujímavé.

Otázka totiž je, či Petržalka vôbec potrebuje celú takúto obriu verejnú školu práve na konci Petržalky a nebola by pre ňu vhodnejšia bežná škola v úplne inej lokalite. Okrem toho, že ju treba zaplatiť, treba totiž financovať aj jej prevádzku. Nie je táto škola príliš veľká len pre deti zo Slnčnice? Áno, o 10-15 rokov tu bude žiť 17-tisíc obyvateľov, ale je taká veľká škola dlhodobou udržateľná ako verejná? Možno áno, ale chcelo by to podprieť nejakými faktickými argumentmi, nie len vyhlásením, že v Slnč-

avizovali obaja od leta minulého roka. A to je len zatažujúca skúška pred dvakrát takým veľkým parkom, ktorý vyrastie v zóne Mesto. Aj ten by mala podľa developera prevziať do údržby mestská časť.

Ako teda napredujú rokovania?

„Prioritou rokovaní zo strany MČ Petržalka bol v posledných mesiacoch projekt škôlky. V rokovaní o modeli prevádzkovania a správy dokončeného parku v Zóne Viladomy budeme, verím, pokračovať v novom roku,“ reagoval v polovici decembra na otázku výkonný riaditeľ Ján Krnáč. „Sme pripravení park čo najskôr odovzdať mestskej časti do správy tak, aby jeho údržba finančne nezaťažovala obyvateľov Slnčnic.“

Mestská časť to vidí zložitejšie. Hovoríkyňa Mária Halašková: „Vzájomné rokovania mestskej časti a miestneho developera ukázali, že prechod centrálného parku v Slnčniciach do správy mestskej časti by bol náročný po časovej aj finančnej stránke z dôvodu technicky zložitých terénnych úprav. Už teraz rozsiahly park vyžaduje pravidelnú starostlivosť o zeleň, čistotu a poriadok, nehovoriac o zväčša manuálnej údržbe športovísk a komunitných priestorov. Z rokovaní vyplynulo, že spoločnosť, z dielne ktorých park vznikol, plánujú park rozšíriť o ďalšiu zeleň a prvky, čo by mestská časť nedokázala ča-

sovo ani personálne pokryť. Ak má mestská časť investovať do starostlivosti o takýto zložitý terén s početným pohybom a množstvom zelene, potom je na mieste, aby park mohli využívať všetci obyvatelia Petržalky.“

S tým developer ráta. „Po odovzdaní do správy mestskej časti má byť park, samozrejme, verejný. Tak je zadaný aj v územnom pláne, a tak

to bolo od začiatku aj komunikované. Pokiaľ ide o vyjadrenie o zložitosti terénu, aj na základe pripomienok a rokovaní s mestskou časťou sme park upravili a zjednodušili tak, aby bol menej náročný na údržbu,“ dodáva Lenka Dolinajová z PR oddelenia developera. (in)

foto: Marian Dekan, MČ Petržalka, vizualizácia: Cresco Group

Miniinvazívny zákrok pre pacientov so zväčšenou prostatou

50 % mužov trpí už pred šesťdesiatkou zväčšením prostaty, spojeným s množstvom komplikácií.

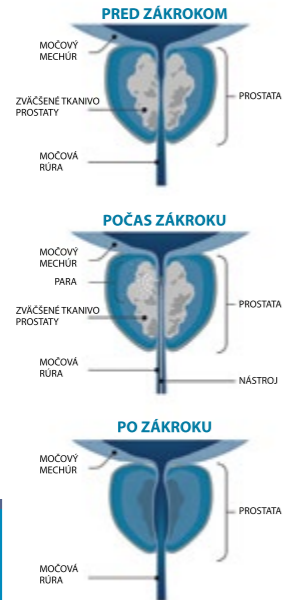
Našťastie existuje aj iná cesta ako veľký chirurgický zákrok či užívanie množstva liekov:

LIEČBA APLIKÁCIOU VODNEJ PARY

- miniinvazívny zákrok
- bez nežiadúcich účinkov na sexuálnu funkciu
- viditeľný rozdiel zvyčajne už do 2 týždňov po zákroku
- štúdiami preukázaná bezpečnosť

Liečebný cyklus trvá 9 sekúnd. Sterilná para je aplikovaná do postihnuteho tkaniva, tam sa kondenzuje a uvoľnená tepelná energia vedie k odumretiu prostatických buniek. Mŕtve bunky pacient vymočí, objem prostaty sa zmenší a prestane tlačiť na močovú rúru.

Počet liečebných cyklov vodnou parou závisí od veľkosti prostaty. Zákrok si nevyžaduje hospitalizáciu. Obrázky vysvetľujú postup pri zákroku, neadrážujú stav konkrétneho pacienta.

Zdroj obrázkov: Boston Scientific Corporation

UROklinika

MUDr. Malek Chanawani, FEBU
Zuzany Chalupovej 9,
851 07 Bratislava
Tel.: +421 902 22 00 99
E-mail: info@uroklinika.sk
Web: www.uroklinika.sk

www.mwk-naradie.sk

NÁRADIE • ZÁHRADA • PRÍSLUŠENSTVO
KOTVENIE • BATÉRIE • SVIETIDLÁ
ZAMERIAVANIE • POŽIČOVŇA

Žltá 1/A, 851 07 Bratislava (Slnčnice)

RONALD BARBERS

ZUZANY CHALUPOVEJ 14
PETRŽALKA - SLNEČNICE

MIESTO PRE KAŽDÉHO
SPRÁVNEHO CHLAPA

REZERVUJ SI SVOJ TERMÍN V MMG RONALD BARBERS EŠTE DNES
+421 911 143 987 mmg_barbers www.mmgbarbers.sk

VitBeat
Sila Beatu pre Vašu Vitalitu

Trafka TABAK PRESS - Slnčnice Market, Zuzany Chalupovej 6

Ako vznikli znamenia v Sade Janka Kráľa?

„Stretávame sa ‘pri Rybách’;“ oznamovali sme si ako stredoškólači vždy na Prvého mája. Každý vedel, kam v Sade Janka Kráľa treba ísť. Hovorím to tvorcovi znamení zverokruhu, akademickému sochárovi Rastislavovi Mikláňkovi. „Presne taký mali mať účel. Sú to orientačné body,“ reaguje.

Pamätná tabuľa historického rozária v Sade Janka Kráľa kedysi a dnes. Je to smutný pohľad nielen pre jej tvorcu.

Rastislav Mikláňek bude mať piateho februára 80 rokov. Jeden z pekných darčiekov bude mať aj od mesta. „V pripravovanej krajínarsko-architektonickej súťaži na obnovu Sadu Janka Kráľa uvažujeme so zachovaním a rekonštrukciou sochárskych objektov i prilahlého sedenia,“ napísali nám z oddelenia komunikácie.

Aký je príbeh ich vzniku?

Zabudnuté umenie

Rastislav Mikláňek má aj v osemdesiatke bystrý myseľ a úžasnú pamäť. Napokon donedávna bol pracovne aktívny.

Spomína, ako sa v sedemdesiatych rokoch zoznámil so záhradným architektom Alfonzom Tormom. Spolu začali pretvárať najskôr okolie Štrkoveckého jazera. „Malo sa zmeniť na oddychovú zónu, preto som napríklad presadzoval, aby zmiernili vtedy strmé brehy. Zdalo sa

mi dôležité, aby mali ľudia kontakt s vodou.“ V rámci toho vzniklo aj detské ihrisko. Veľká biela tava, ktorú určite poznáte, je dielom práve Rastislava Mikláňka. „Dnes už je natretá nažltlo, z čoho nie som nadšený, tá betónová biela mala svoje čaro,“ hovorí a spomína, že aj jej tvar mal svoj zmysel. Zozadu šmykľavka, z boku sa dala podlie-

zať, preliezať... S nostalgiou konštatuje, že fontána, čo tu navrhol, nikdy nefungovala, pretože zle prerátali prítok vody a po rokoch ju celkom odstránili.

Rovnako mu je ľúto, v akom stave sú dnes plastiky v Medickej záhrade, na ktorej

Vstupná plastika v sade Rekonštrukcia je nevyhnutná. Viac- menej úspešne odolávajú len kamenné znamenia.

úprave tiež spolupracoval. Zo vstupnej plastiky v tvare listu lipy ukradli všetky písmená, je posprejovaná... O nič lepšie na tom nie je ani Pamätná tabuľa historického rozária v Sade Janka Kráľa. Pod plastikou, ktorou je štylizovaná hlávka ruže, tiež písmená chýbajú. „Akoby dnes už umenie verejné inštitúcie nezaujímalo,“ zamyslí sa smutne.

Na prelome 70-tych a 80-tych rokov, keď začínali s premenou Sadu Janka Kráľa, to vraj bolo inak. S Alfonzom Tormom už tvorili zohratý pár a Rastislav Mikláňek od neho dostal zadanie na všetky objekty v sade. Na vstupnej plastike, ktorej kmeň symbolizuje históriu aj budúcnosť parku, nechal voľné plochy na textovú časť. „Rátalo sa s ňou, ale nikdy sa nerealizovala,“ hovorí a spomína, že v tej dobe bol park biednym miestom plným neporiadku. „Keď sme chodili po upravených parkoch v Česku, pripomínal nám náš sad anglický park. Alfonz Torma v ňom navrhol polkruhové odpodivadlá, v ktorých deti podvedome utekajú do stredu. Hovoril, že by ich rád označil nejakými prvkami. Pýtal som sa ho, koľko ich bude a on reagoval, že desať, dvanásť. Tak sme zvažovali, aké symboly tam mohli byť. Komisia vtedy navrhovala aj symboly družobných miest, ale ja som si to nevedel predstaviť. Čo by som robil - erby?“

Tak sa tvorcovia rozhod-

li pre nadčasové znamenia. „Nerobili na nás nátlak. Len po čase sa na prvej strane dennej tlače objavil článok s iniciálami mňa a mojich dvoch kolegov, ktorý komentoval naše vraj nadštandardné zárobky,“ pokračuje sochár. „Označili nás vtedy za parazitov socializmu. Nebolo to príjemné. Dostal nás z toho až minister kultúry Miroslav Válek, keď nám povedal, že nejde o útok proti nám, ale proti nemu. Dodnes som presvedčený, že bol najpovolanejším slovenským ministrom kultúry.“

Kameň objavil náhodou

„Pri tvorbe znamení som uvažoval aj nad vertikálnymi tvarmi, ale ako základný jednotiaci prvok zvíťazila guľa. Tá mi naznačila, čo na nej môžem robiť,“ hovorí o reliéfe, ktorý víta prichádzajúcich, pretože rez je vedený voči nim.

„Nerobil som dovtedy veľmi s kameňom, červený andezit som objavil náhodou. Raz som cestou autom pri Galante zbadal plochu zo zaujímavého kameňa, zastavil a zisťoval, odkiaľ je. Bol z Dobrej Nivy, dedinky medzi Zvolenom a Krupinou. Za dedinou v lese mali kameňolom.“ Sochár si odtiaľ odviezol metrové kocky kameňa, ktorý sa dal opracovávať aj leštiť. Hrube opracovanie robil zbíjačkom, reliéf dlátami a kladivom.

Rastislav Mikláňek mal vytvoriť aj fontánu v Sade Janka

Kráľa. „Zdalo sa mi, že už toho mám dosť. Nechcel som robiť všetko sám, to by nerobilo dobrotu. A tak som oslovil Ambróza Balážika a fontánu Holubice zrealizoval v sade on,“ spomína.

Z prvej revitalizácie zišlo

Pred takmer desiatimi rokmi mala Petržalka ambíciu revitalizovať vtedy zverený Sad Janka Kráľa. „Okrem iných nezmyslov bol návrh dať guľové plastiky zverokruhu do kruhu, vraj to malo predstavovať uzavreté ročné obdobie. Hviezdne znamenia...!“ spomína sochár a rozohňuje sa: „Táto popisnosť bola taká primitívna, že sa bojím predstaviť si akoby revitalizátor poňal výrok ‘vzal nohy na plecia’.“

Z revitalizácie vtedy zišlo, podľa jeho slov aj po jeho apele na porušenie autor-skeho zákona. Sad prevzalo v roku 2019 od samosprávy mesto a pripravuje novú obnovu. Predchádzať jej má architektonická súťaž. „Revitalizácia je nutná. Verím však, že jej autori budú rešpektovať pôvodných autorov a ich diela,“ dodáva Rastislav Mikláňek.

(in)

foto: archív R. M., Marian Dekan, in

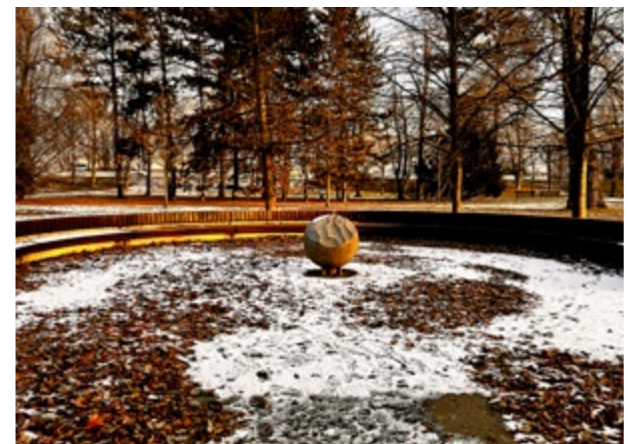

Akademický sochár Rastislav Mikláňek je absolventom Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave, odbor sochárstvo, ktorú absolvoval v roku 1966. V roku 1971 postgraduálne ukončil štúdium reštaurovania plastik. Už ako študent vytvoril diela pre mnohé inscenácie a filmové spracovania. V tomto období vytvoril aj Bratislavskú lýru a Intervizny zlatý kľúčik.

Venoval sa aj medajlérstvu, vyrobil množstvo pamätných dosiek, ťažiskovou činnosťou je však sochárska tvorba – a to najmä parková a dotváranie verejných priestranstiev – v Bratislave konkrétne dotvorenie okolia Štrkoveckého jazera, výzdoba v Sade Janka Kráľa a v Medickej záhrade realizoval vstupnú plastiku a kvetinové vázy.

Možno si ešte pamätáte na veľký šach. Jedna sada bola na Štrkoveci, druhá na Dunajskej.

Drevené sedenie sa takisto rozpadáva. Rekonštrukcia je nevyhnutná. Viac- menej úspešne odolávajú len kamenné znamenia.

Bufet na sídlisku Kopčany už z princípu nemôže byť prínosom... a bodka!

Jediné miesto v Kopčanoch, kde sa dá posedieť na pive či kofole, je zjavne veľkou hrozbou. Aspoň tak to pôsobí z reakcie petržalských poslancov. Tí sa ani nepokúsili v diskusii na zastupiteľstve zdôvodniť, prečo mu odmietajú predĺžiť nájom.

▲ Interiér nefajčiarskeho bufetu negatívne asociácie nevyvoláva.

▲ Ihrisko si mládež dotvára podľa svojich predstáv a trávi na ňom dosť času. Keďže má však jediné lavičky v okolí, často tu trávia čas aj dospelí. Aj tí popíjajúci.

V polovici decembra schvaľovali na zastupiteľstve petržalskí poslanci predĺženie nájmu pozemku pod bufetom Zastávka u Miňa. Zaujal ma tento bod, pretože jeho súčasťou bolo vyjadrenie

Občianskeho združenia Ulita, ktoré na sídlisku Kopčany dlhodobo pracuje s deťmi a mládežou. Koordinátorka terénnej sociálnej práce Veronika Porubčanská v ňom píše: „Existenciu bufetu a pohostin-

stva na sídlisku stále vnímame ako pozitívnu z dôvodu poskytovania priestoru pre trávenie času dospelým osobám, ktoré by ho v opačnom prípade trávili pravdepodobne na verejnom priestranstve sídliska, napr. aj konzumáciou alkoholu v blízkosti športového ihriska pre deti a mládež, ako to bolo v minulosti. Vznikom bufetu sa čiastočne presunuli dospelé osoby z tohto priestoru, čo prispieva aj k primárnej prevencii pitia alkoholu u mládeže, ktorá tu trávi čas. Z nášho pozorovania je zároveň priestor v okolí pohostinstva čistý a udržiavaný.“

Prišlo mi zaujímavé, že krčma môže pomôcť. Keď poslanci bez diskusie neschválili predĺženie nájmu, vybrali sme sa do Kopčian hľadať dôvody.

Žiaden park ani lavičky

Veronika Porubčanská a Veronika Gajarská z Ulity nás vedú k športovému ihrisku, kde trávi čas najmä mládež. Páči sa mi grafiti nápis Kopčany, vytvorila si ho miestna mládež. „Do konca roka (2021, pozn. red.) tu pribudne ochranná sieť, nový ping-pongový stôl a basketbalový kôš. Meniť sa bude aj solárna lampa,“ hovorí Ve-

ronika Porubčanská, na čo minú dotáciu od magistrátu a financie od individuálnych darcov.

„Keď je pekne, ľudia chcú byť vonku a tráviť spolu čas,“ pokračuje Veronika Gajarská. „Na tomto sídlisku však na to nemajú možnosti. Nie je tu žiaden park ani lavičky.“ Tie sú len pri ihrisku, a to bol aj primárny dôvod, prečo sa tu zvykli združovať aj dospelí. Aj tí, čo si priniesli niečo na pitie. Nepomohlo, že pri ihrisku je tabuľa, ktorá to zakazuje.

„Odkedy vznikol bufet, presunula sa doň časť dospelých, ktorí tu trávili čas. Tento fakt vnímame ako pozitívny, pretože priestor ihriska je primárne určený pre deti a mládež,“ hovorí Veronika Porubčanská a pripúšťa, že to znie zvláštne. „Nechceme sa vyjadrovať k tomu, či bufet má alebo nemá byť otvorený. O stanovisko k bufetu nás požiadal mestská časť, no hovoríme v ňom len za Ulit-

tu, ktorá sleduje záujem detí a mládeže, s ktorými tu pracujeme. Nemôžeme hovoriť za obyvateľov sídliska. Pokiaľ sa rieši takáto otázka, je veľmi dôležité, aby sa k tomu vyjadrili samotní obyvatelia sídliska. Poslanci rozhodujú za nich, tak by mali poznať ich názor.“

Smerujeme spolu k bufetu na Kopčianskej. Stojí vedľa ihriska pre menšie deti a Veronika Gajarská mi ukazuje workoutové preliezky na ihrisku,

ktoré tam Ulita osadila spolu s obyvateľmi. „Táto bytovka si aj sama organizuje susedské upratovanie, takže toto je už celkom pekné miesto.“

Cestou oslovujem staršiu pani a pýtam sa jej na názor na bufet. „Jediné miesto, kde sa dá posedieť,“ hovorí. „Nič iné tu nemáme, žiadnu kaviareň ani cukráreň, nič okrem malých potravín. Aj my s kamarátkou sme sa tam občas zastavili.“ Býva v neďalekom paneláku a na žiadny

Ľudia sa potrebujú stretávať aj vonku. Keď to nebude v bufete, bude to na lavičkách pri ihrisku, kade-tade po pustom sídlisku alebo pred malými potravinami.

hluk od bufetu sa nesťahuje. „Chodia tam bežní ľudia, muži, keď idú z roboty, ľudia z ubytovne, v lete si mamičky vezmú z bufetu kofolu, keď sú s deťmi na ihrisku a zastavujú sa tu aj cyklisti na ceste do Rakúska.“

Oslovím ešte mladú ženu, ktorá pri ihrisku venčí psa. Reaguje podobne. Bufet jej neprekáža. „Predtým to bola len taká búda, ale zmenilo sa to. Interiér je nový a pekný,“ hovorí. V rovnakom duchu sú aj recenzie na webe.

Keby som aspoň vedel dôvod...

Telefonujem Milanovi Pavlíkovi, ktorý prevádzkuje bufet spoločne s dcérou. Býva v neďalekom paneláku. Je 28. decembra a odo mňa sa dozvedá, že nájom predĺžený nemá. Mal by zavrieť 31. januára a môže dúfať, že mu vo februári poslanci na zastupiteľstve nájom predsa len predĺžia. „V júni 2016 sme po ro-

koch snahy dostali povolenie na stavbu bufetu s nájmom na päť rokov,“ hovorí. „Zbúrali sme starú búdu, ktorá bola hrozná, a rok prerábali a platili nájomné. Otvorili sme na jeseň 2017. Dva roky sme sa bojovali s korunou. A vy mi teraz hovoríte, že ma len tak zrušia? Prečo?“

Oslovím ešte mladú ženu, ktorá pri ihrisku venčí psa. Reaguje podobne. Bufet jej neprekáža. „Predtým to bola len taká búda, ale zmenilo sa to. Interiér je nový a pekný,“ hovorí. V rovnakom duchu sú aj recenzie na webe.

„Splnil som každé zadanie samsprávy. Som z toho rozladený, keby som aspoň vedel príčinu,“ hovorí Milan Pavlík. „Investoval som do bufetu tisíce, vybudoval som to sám, vlastnými rukami... Kúpil kvalitné okná, aby nám to tu nevykrádali... Čo teraz čakajú, že príde buldozér a zrovná to so zemou?“ (in) foto: in

Laxný prístup poslancov ovplyvnil aj Ekocharitu

Petržalskí poslanci neschválili 14. decembra predĺženie nájmu ani Materskému centru Budatko. A takisto ani pre Ekocharitu, ktorá má v Petržalke 38 kontajnerov a tiež pre Humanu a jej desať kontajnerov. V druhých dvoch prípadoch bol dôvodom, podobne ako pri bufete, nedostatočný počet poslancov. Aby malo uznesenie vôbec šancu prejsť, muselo ich byť aspoň 21 z 35. Pokiaľ ide o Budatko, na najbližšom plánovanom zastupiteľstve v druhej polovici februára, by mal byť tento bod opäť na programe. „Do tej doby je fungovanie Materského centra Budatko, ktoré považuje naša samspráva za jednu z veľmi dôležitých združení pre kvalitu života v našej komunite, zabezpečené na základe rozhodnutia starostu,

ktorý môže priestory mestskej časti prenajať na 10 dní v mesiaci aj bez rozhodnutia zastupiteľstva. Keďže toto materské centrum funguje počas pandémie v obmedzenom režime, vyhovuje im aj spomínaný limit,“ napísal nám vedúci referátu komunikácie Jozef Rybár. „Veríme však, že vo februári alebo minimálne čoskoro sa život vráti do normálu a poslanci do tej doby schvália štandardný nájom pre toto skvelé združenie.“

Pokiaľ ide o ďalšie neschválené body, uviedla hovorkyňa Mária Halašková, že referát správy miestneho majetku bude kontaktovať žiadateľov, aby opätovne zaslali svoju žiadosť a dané body budú následne zaradené na rokovanie miestneho zastupiteľstva vo februári.

Jamie Beck:
Mohlo by to vyjsť

Claire McKennová už toho v živote stratila viac než dost. Pre strelné poranenie ukončila slubnú tenisovú kariéru a ostala žiť v ospalom pobrežnom mestečku v Connecticute. Dni trávi s priateľkami z čitateľského krúžku, s rodičmi, obklopená vzorkovníkmi a katalógmi stavebných materiálov. Priateľ jej nedávno ušiel s kamarátkou z detstva a jej renováčna firma má finančné problémy. Claire sa však nevzdáva. Je presvedčená, že po tom všetkom už zvládne čokoľvek.

Adriana Bolyová:
Hierarchia svetla

Všetci mocní hráči vo svete démonológov už vedia, že sa schýľuje k rozhodujúcej potýčke. No Innsbrucku môže vládnuť len jeden z nich. Radana si osvojila nové schopnosti a je pripravená bojovať o prežitie. Ak sa jej včas nepodarí porozumieť konfliktu, ktorý démoni rozpútali nielen vo svojom svete, ale aj v tom ľudskom, šance na úspech budú mizivé.

Ruth Sheppard:
Freud

Človek, vedec a zrod psychoanalýzy

Jedinečný prehľad života a diela najväčšieho bádateľa ľudskej mysle. Sigmunda Freuda považujeme za otca psychoanalýzy. Vynašiel techniky, ktoré spôsobili prevrat v chápaní podvedomia a naznačili nové vnímanie ľudskej mysle a jej fungovania. Táto kniha ho predstavuje ako človeka a vedca, manžela a otca, zakladateľa a vedúcu osobnosť medzinárodnej komunity psychoanalytikov.

Richard Gunderman:
Tesla

Človek, vynálezca a vek elektriny

Prenikavý a komplexný portrét slávneho vedca doplnený o vzácne a nádherné reprodukované dokumenty z jeho osobného archivu. Nikola Tesla patrí medzi najslávnejších fyzikov všetkých čias. Vedec a inžinier, ktorého považujeme za otca modernej elektriny, zmenil svet. Venoval sa výskumu a počas života si dal zaregistrovať viac ako 700 patentov. Vyvinul mnohé z princípov, ktoré formovali budúcnosť vedy.

Richard Scarry:
Čo robíme celý deň

Každý z obyvateľov udržiava Rušné mesto v tom správnom zhone – požiarnici hasia oheň, drevorubači píliu drevo, lekári liečia pacientov, murár stavia domček... A všetko ide ako po masle! Zistíte, že zvieratká radi trávia čas nielen v práci, ale hlavne s rodinou a kamarátmi. Objavte mnohé ďalšie povolania a každodenné činnosti zvieratiek, ktoré originálne ilustroval svetoznámy Richard Scarry.

KNIHY, KTORÝMI ŽIJETE

Graffiti umelci prišli o legálnu stenu. Kto im pomôže?

Legálna graffiti zóna v Janíkovom dvore musí ustúpiť výstavbe električky. „Nič lepšie ako bol Janíkov dvor v Bratislave neexistuje“, vyjadril sa na Facebooku Matúš Ferenčík, ktorý ju pomáhal zlegalizovať. Petržalský mládežnícky parlament chce pomôcť, a to projektom, ktorý zabezpečí vytvorenie nových legálnych plôch.

Graffiti komunita oceňovala v Janíkovom dvore množstvo stien, ich výšku a povrchovú kvalitu, ochranu pred dažďom aj rezervovanosť od okolitého sídliska. Vyzývajú preto na diskusiu o alternatívnom priestore pre street

art komunitu. Podľa Matúša Ferenčíka existuje zoznam oporných múrov mostných konštrukcií a iných stavieb, ktoré sú majetkom alebo v správe mesta. „Dôležité je z toho množstva vytipovať tie správne a o nich sa následne

zhovárať, či ich je možné (a za akých podmienok) dať do už-

▲ Hrubú stavbu stanice metra Janíkov dvor a 300 metrov dlhý úsek traťového tunela metra búrajú, nahradí ich električková trať.

vania komunita,“ píše v diskusii na svojom profile.

Organizáciu „graffiti session“ má v pláne aktivít na tento rok aj Petržalský mládežnícky parlament (PMP). Motivácia je rovnaká - demolácia legálnej steny v Janíkovom dvore. „Na projekt je možné využiť budovy mestskej časti, ale taktiež je možné požiadať súkromníkov o udeľenie povolenia na takýto typ podujatia,“ citujeme z ich tlačovej správy. Uvidíme, ako sa im bude dariť.

Medzi ďalšie projekty, ktoré chce PMP tento rok zrealizovať, patrí aj tzv. Petržalská izba - plánujú vytvoriť expozíciu starých predmetov pochádzajúcich z doby 70.-80. rokov minulého storočia. Veria, že im obyvatelia Petr-

žalky darujú/zapožičajú svoj majetok na jej zriadenie.

Rozpracovaný majú aj projekt označenia petržalského umenia vo verejnom priestore. Ten spočíva v označení sôch a reliéfov QR kódom, s názvom diela a autorom. V roku 2022 chcú pred vybrané diela osadiť informačné tabule.

V pláne majú aj podujatia, ktoré pomôžu deviatikom s výberom strednej školy. „Aktivity, ktoré nebude možné financovať z rozpočtu mestskej časti, sa budú financovať z poslaneckých priorít niektorých poslancov,“ informoval nás Juraj Valocsay z PMP, ktorý verí, že sa im v roku 2022 podarí zrealizovať všetky avizované. (in)

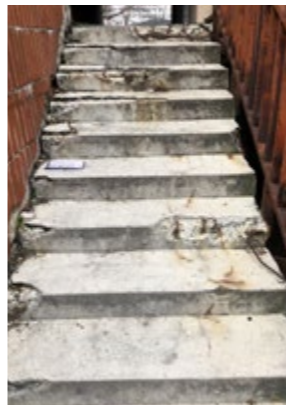
foto: Marian Dekan

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzalske.noviny.

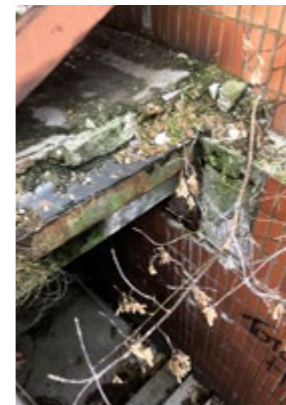
✉ Z REDAKČNEJ POŠTY

Rozpadávajúca sa Petržalka

Medzi vchodmi Holíčska 11 a Holíčska 9 z druhej strany sú schody v takomto stave. Čakáme, kým sa to tam zrúti a niekoho to zabije? Včera spadol predomnou na schody kus betónu!! Nemusíte opraviť celú dlhú terasu, ale aspoň jedny schody nech sú bezpečné! Toto je názor neudržateľný stav.

Beáta K.

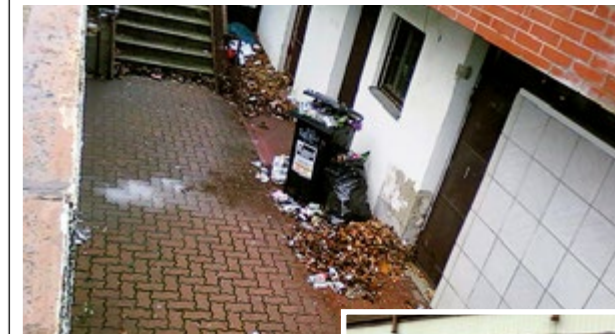
„Zábradlie na schodoch na terasu pri Bille (na Znievsku) drží už len na dobré slovo,“

napísala na Fb Petržalky Luba H. „Ak sa oň niekto silnejšie oprie, určite ho odlomí a spadne zo schodov. Treba ho vymeniť“

(pozn. red. Reakcia Petržalky: „Podnet sme preverili u kolegov, podľa našich informácií bola terasa Znievská 9 kolaudovaná pre Bytové družstvo Petržalka.“ S Bytovým družstvom sa redakcia Petržalských novín pokúša skontaktovať s cieľom urobiť rozhovor o ich terasách už niekoľko týždňov. Zatiaľ na ponuku nereagovali.)

Dokedy sa budeme na toto pozerat'?

Takýto „kultúrny stav“ verejného životného priestoru pred hlavným vchodom DK Lúky-terasa Vígláškova bol v posledný deň v roku 2021 a prvý deň v roku 2022.

Neodtekajúca dažďová voda z terasy, lebo je tu už dlhú dobu nefunkčná kanalizácia.

Do okolia sto metrov nehorázne smetisko a hnojiško. Z prechodu opustenej a chátrajúcej budovy Braník sa šíri neprijemný zápach. V interiéri tejto budovy sa sústavne a nelegálne zdržujú asociáli, lebo okno na tomto objekte bolo násilne otvorené a zničené-vstup voľný.

Pod touto terasou je ďalšie smetisko...

Koľko rokov tu bude ešte

trvať táto úmyselná abnormálnosť?

Rastislav Gemerský.

(Pozn. red. Existuje Informačný materiál Vízia rekonštrukcie DK LÚKY a prilahlého územia, ktorý vypracovala MČ Petržalka. Podľa predbežného časového harmonogramu by realizácia projektu mohla začať v októbri 2023. Predchádzať jej má participatívny proces s obyvateľmi, proces majetkového usporiadania, vyhotovenie projektovvej dokumentácie, zapojenie sa do výzvy na financovanie projektu, výber zhotoviteľa...)

Dobry tip

Nemohla by Petržalka tiež osadiť takéto workoutové stroje vedľa Chorvátskeho ramena? Myslím, že by to ocenili aj seniory.

Gabriela M.

- KÚPIME podiel vo Vašom byte.
 - KÚPIME Vaš byt a môžete v ňom ostať bývať.
- Tel: 0940 622 877

MB Panónska

Váš Mercedes-Benz partner v Petržalke
Predaj a servis osobných a úžitkových vozidiel

MERCEDES-EQ

MB Panónska, s.r.o., Panónska cesta 31, 851 04 Bratislava,
tel.: +421 915 999 111, www.mercedesbratislava.sk

Všeobecná praktická ambulancia
Ambulapraktika s.r.o.
Poliklinika Strečnianska 13, BA - Petržalka,
PRIJÍMA NOVÝCH PACIENTOV.
Stačí zatelefonovať alebo poslať email a presun zdravotnej dokumentácie vybavíme za Vás.
Email: mudr.demian@ambulapraktika.com

kontakt.: www.strecnianska.sk www.ambulapraktika.com
tel: 0905 592 157, 0907 793 767

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • IČO: 35712058 • REDAKCIA: Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel.: 02/62801182, Šéfredaktorka: Ingrid Jarunková • Inercia: 0911 668 469, email: skrabakova@banoviny.sk • web: www.banoviny.sk • TLAČ: MAFRA a.s., tlačiareň ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18 MAFRAPRINT Olomouc • DISTRIBÚCIA: Red Post, s. r. o. PR reklama je graficky vyznačená ■ Neobjednané príspevky nevraciam a nehonorujeme.

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlače.

Keď ľadové povodne na Dunaji ohrozovali Petržalku (1. časť)

▲ Zamrznutý Dunaj pri Prešporke v roku 1827.

dáme, že 14. februára 1767 došlo na Dunaji k povodni, ktorá zaplavila obec Engerau. Povodeň postihla obec aj o rok neskôr. V novinách Preßburger Zeitung sa uvá-

dza, že uhorský miestodržiteľ vojvoda Albert Sasko-Tešínsky, zať panovníčky Márie Terézie, nechal obyvateľov obce Engerau, ktorých vysoká hladina vody odrezala od sveta, výdatne zásobovať mäsom a chlebom.

Pri povodni, ku ktorej došlo 29. januára 1809, hladina vody v Prešporke dosiahla najvyššiu úroveň spomedzi dosiaľ známych ľadových povodní. Najviac bola postihnutá obec Engerau, ktorá mala podľa súdobých novín Preßburger Zeitung v tom čase 117 domov a asi 500 obyvateľov. Provizorát grófskeho pálfyovského seniorátneho panstva im vyslal na pomoc dva nákladné

patrila aj drevená maštal s pójdom na uskladnenie krmiva, v ktorej bolo 12 kusov dobytky. Keď sa začala valiť voda, celá rodina sa nachádzala v maštali. Otec rodiny sa snažil rýchlo vyvieť dobytok z maštale a s manželkou a dvoma synmi sa chcel dostať na povalu domu. Podarilo sa im však uchýliť len na pójď maštale. Hladina vody rýchlo dosiahla po okienko pójdu a ďalej nestúpala. Paradoxom je, že prívalová voda nesúca so sebou brvná a kusy ľadu zrútila dom, no maštal zostala stáť. Otec rodiny vyliezol na strechu maštale, odkiaľ volal o pomoc dovedy, kým si ho nevyšli z mestskej strane. Všetkých zachránil lodník, ktorému bola vyplatená odmena 80 zlatých.

V roku 1809 obyvateľov Prešporka a jeho okolia postihli aj ďalšie nešťastia, a to obliehanie mesta napoleonskou armádou a následná nepriateľská okupácia, ako aj epidémia škvrnitého týfusu. Udalosti tohto roku v petržalskom Starom háji dodnes pripomína Kaplnka sv. Kríža.

Obec Engerau sa ocitla pod vodou aj v rokoch 1826 a 1827. Ďalšia ľadová povodeň ju zasiahla vo februári 1847. Zložitým rozpoložením obyvateľov obce Engerau sa vtedy zaoberala aj generálna kongregácia Prešporskej stolice, na jej zasadnutí zrealizovali zbierku. Vzhľadom na skúsenosti s ľadovými povodňami sa začala využívať varovná služba, na Hradnom vrchu v Prešporke boli umiestnené mažiare. Ak výška vodnej hladiny presiahla na vodočte 15 stôp (4,74 m), výstrelmi z mažiarov boli obyvatelia upozorňovaní zakaždým, keď voda stúpala o ďalšie tri palce (7,902 cm).

Mgr. Matej Čapo, PhD.
foto: Ján Čomaj - Petržalka Engerau - Ligetfalva, Vydavateľstvo Marečtin PT

(Pokračovanie v budúcom čísle.)

V minulosti sa na Dunaji pri Prešporke vyskytlo počas zimných mesiacov viacero ľadových povodní, ktoré mali ničivé následky. Vznikali po náhlom oteplení, keď sa na zamrznutej rieke začal lámať ľad.

Plávajúce ľadové kryhy sa na niektorých miestach nahromadili a zatarasili riečny tok, čo viedlo k vzostupu vodnej hladiny a vyliatiu rieky mimo koryta. Prvé správy o ľadových povodniach na Dunaji pri Prešporke pochádzajú zo 16. storočia. Ako to dokladajú súdobé pramene, niektoré z nich vážne zasiahli aj územie dnešnej Petržalky.

Z dobovej tlače sa dozve-

▲ Most zo slamy na zamrznutom Dunaji pred rokom 1890.

ORTOINOVA – Súkromná traumatologicko-ortopedická ambulancia*

Nájdete nás v zdravotnom stredisku,
ul. Pavlovičova 3 na Trnávke v Bratislave.

Na vyšetrenie sa objednajte
telefonicky: 0948 395 168
alebo e-mailom: info@pharco.sk

TEŠÍME SA NA VÁS!

www.ortoinova.sk

MUDr. Tomáš Hornák a zdravotná sestra
Mgr. Zuzana Schmidtová s pacientkou.

*s plnou úhradou pacienta

ZACHRÁŇTE SI KLĚB,
ODDIAĽTE JEHO VÝMENU!

Unikátne bioaktívne hojenie kĺbu
a kĺbovej chrupavky

Zdravotnícke pomôcky

1 kúra až na 6-12 mesiacov

Liečba fibrinovým derivátom bohatým
na hojivé cytokíny prispieva k záchrane kĺbu

Neviete, či vás cvičenie doma bude baviť? Skúste najskôr požičovňu

V petržalskom Ovsišti funguje ojedinelá služba, ktorú využívajú ľudia z celého Slovenska. Požičovňa fitness strojov je najväčšmi vyhľadávaná v tomto období. Vďaka za to nielen zime, tme a januárovým snahám o chudnutie, ale aj pandémie.

„Keď sme pred dvoma rokmi pre covid neustále prerušovali naše cvičenie na trampolínach, klienty sa pýtali, či by sme im trampolíny nepožičali domov,“ spomína Oľga Ponomarenko na to, ako vznikol nápad otvoriť si požičovňu fitness strojov. Ľudia na túto ponuku reflektovali. Oľga tvrdí, že ju samú prekvapilo, že až tretina ľudí, ktorí si stroje požičala minulý rok, sa ozvala tento rok opäť. Základnú v Ovsišti si pochvaľujú. Má dobrú strategickú polohu aj pre tých zákazníkov, ktorí sú nerozhodní a stroj si chcú najskôr osobne vyskúšať.

Stroje na domáce použitie

S manželom Alexandrom priznávajú, že spočiatku o strojoch na cvičenie veľa nevedeli. Každý nový skúšala Oľga na vlastnej koži. Dnes vďaka tomu vie klientom poradiť. „Ženy obľubujú najmä orbitreky, ktoré posilňujú ruky, nohy aj brucho. Minulý rok bol o ne najväčší záujem. Tento rok vyhrávajú bežecké pásy a pre mužov veslovacie

trenažéry,“ hovorí Oľga a ukazuje na jeden z nich. Som prekvapená, že nie je až taký veľký, ako som čakala.

„Všetky naše stroje sú len pre domáce použitie, majú slúžiť pre bežných ľudí, nie vrcholových športovcov. Aj pásy na chodenie či bežecké sú menšie, zmestia sa aj do obývačky, kam si ich ľudia často umiestňujú kvôli televízoru,“ pokračuje Alexander. Spomína na pána, ktorému sa pokazil profi stroj za tritisíc eur a od Ponomarenkovcov si narýchlo požičal „bežný typ“, kým si vyberie niečo vlastné. „Zistil, že ten náš na domáce použitie mu celkom stačí a už sa ho nechce vzdáť. Napokon ho od nás kúpil.“ Ak má takúto požiadavku „prvý nájomca“ stroja, vyhovejú mu.

Určite aj vy máte známych, ktorí si za stovky eur zadovali stroj na cvičenie, ktorý im dnes slúži maximálne ako vešiak. Tí by ho zrejme veľmi radi vrátili. „Áno, tomuto sa chcú mnohí ľudia vyhnúť. Mali sme klienta, ktorý si od nás požičal jeden mesiac veslovací trenažér, potom or-

bitrek, ďalší mesiac bežecký pás ... Vyskúšal všetko dostupné, aby zistil, čo ho bude najviac baviť a taký stroj si napokon kúpil,“ spomína Alexander a vymenúva, kto sú ich ďalší zákazníci. „Máme zákazníka, ktorý si od nás požičiava lepší bežecký stroj a prebehne na ňom týždenne 400 kilometrov. Ale to je

výnimka. Zväčša sú to bežní ľudia, aj úplní začiatčníci a o čosi viac je žien.“

„Máme klientov z menších obcí, kde nemajú možnosť ísť si zacvičiť. Alebo mamy s malými deťmi, ktoré si nemôžu dovoliť cestovať za cvičením na presnú hodinu,“ pokračuje Oľga a Alexander spomína na zákazníčku, ktorá si doma v pivnici spravila malú posilňovňu. „Mali s manželom nejaké vlastné stroje a od nás

doplnili, čo im chýbalo.“

Špeciálnou skupinou sú pacienti, ktorí potrebujú stroje kvôli rehabilitácii. Napríklad tí po operáciách kolien si požičiavajú rotopedy na dva-tri mesiace.

Alexander klientom stroj dovezie, zloží a keď chcú ukončiť prenájom, zas si preň príde. Tento servis je v cene. Mesačný prenájom sa pohybuje od 30 do cca 100 eur. „Náš zákazník nemá starosti. Cez internet objedná, zaplatí po doručení,“ konštatuje a spomenie, že na druhý deň cestuje do Sniny. Požičovňa fitness strojov je totiž ojedinelá služba, Alexander nevie, či aj nie sú jediní v krajine.

(in) foto: in, www.sportdoma.sk

Orbitreky obľubujú najmä ženy, pretože spevňujú celé telo.

Rotopedy vyhľadávajú ľudia aj kvôli rehabilitácii.

**SPORT
DOMA**

**POŽIČOVŇA FITNESS STROJOV
NA DOMÁCE POUŽITIE**

www.sportdoma.sk
+421 950 356 758
sportdoma.sk@gmail.com

